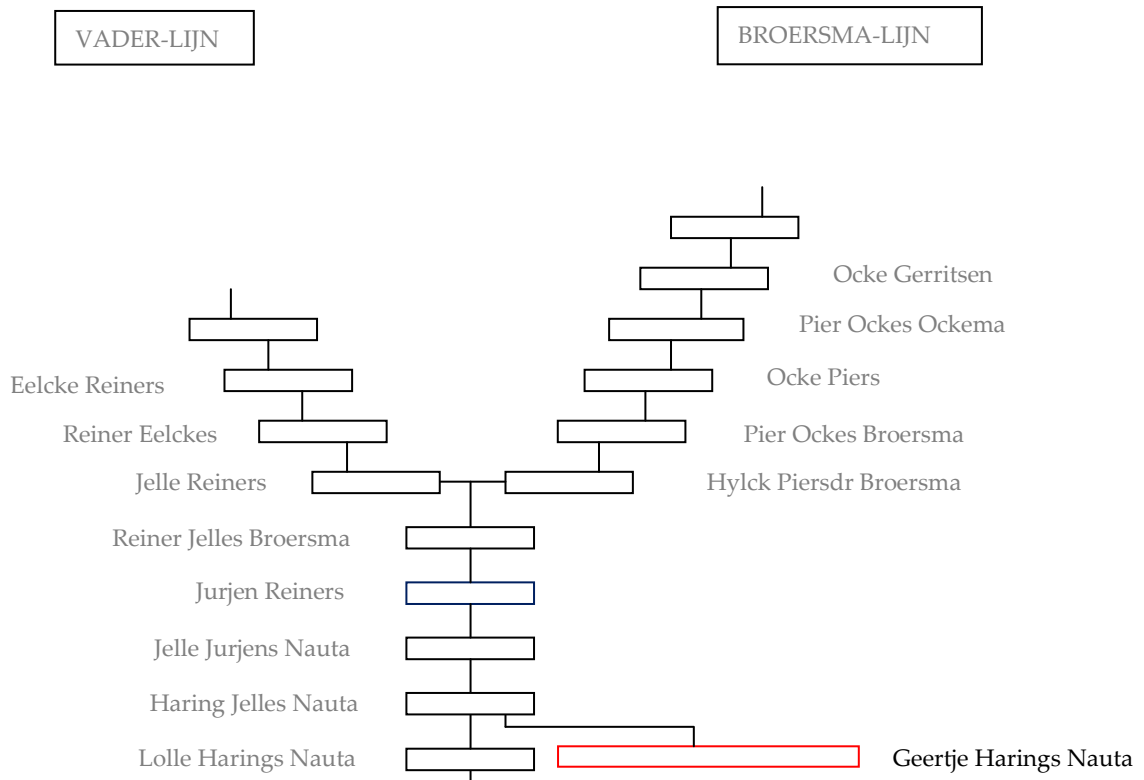

GEERTJE HARINGS NAUTA (1752 – (1784\diamond1787))

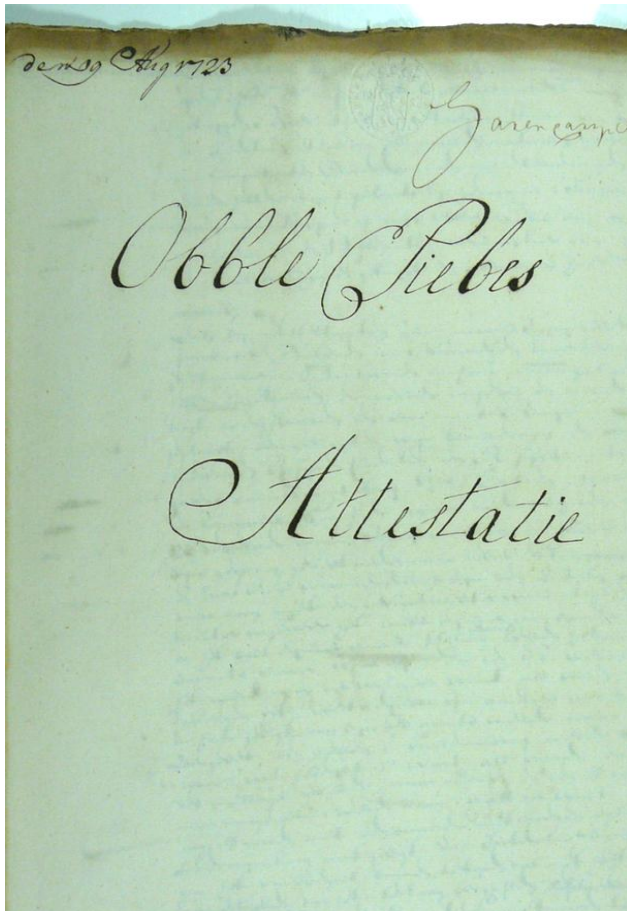
1. PLAATS IN DE AFSTAMMING

BESCHRIJVING

Geertje Harings Nauta is het eerste kind van Haring Jelles Nauta en Trijntje Sietses Storm, ze wordt op 3 september 1752 in de Hervormde kerk van Woudsend gedoopt. Ze groeit op in Woudsend op de boerderij van haar ouders . en trouwt in 1775 met Oebele Piebes, eveneens afkomstig uit Woudsend.

Oebele Piebes is geboren in 1750 en komt uit een oud schippersgeslacht. Zijn grootvader, die ook Oebele Piebes heette, kwam uit Terhorne en is terug te vinden in diverse scheepspapieren. Deze Obbe, Obble of Oebele Piebes behoorde, net als Geertje haar grootvader Jelle Jurjens, tot de eerste Woudsender

schippers, die reizen naar Duitsland, Noorwegen en de Oostzee maakten. We zien schipper Oebele Piebes voor het eerst in een document uit 1715. Daaruit blijkt dat hij een vracht vaart, komend van Koningsbergen, in het vroegere Oost-Pruisen, op de terugweg naar Amsterdam.

In augustus 1723 komt Oebele terug van een reis met "De Jonge Tromp" uit Noorwegen en heeft onderweg schade opgelopen. Drie opvarenden leggen tezamen een verklaring (attestatie) af bij notaris Karremans in Amsterdam om verslag te leggen van de "avarije". (zie links: het schutblad, het origineel bevindt zich in het Gemeentelijk (Notarieel) Archief van Amsterdam)

In september 1724 verkrijgt Oebele Piebes een zeebrief voor "De jonge Prins van Vrieslant".

De schipper van de volgende generatie is Piebe Oebeles, geboren in 1720. Piebe verkrijgt o.a. in 1748 in Stavoren een zeebrief voor "De 5 gezusters" en vaart daarmee in augustus van Dantzig naar Amsterdam en ook nog een keer in november 1748 naar de "Oster soen" ofwel de Oostzee. Ook zien we hem een reis

maken naar Bretagne in Frankrijk. In Le Croisic wordt het schip geladen met zout en met een vol ruim wordt koers wordt gezet naar het Deense Viborg ("Wijberg"), gelegen in Jutland, zonder een Nederlandse haven aan te doen. In 1749 en later vaart Piebe weer naar Frankrijk (voor zout) en dan door naar diverse havens in de Oostzee, tot aan Sint Petersburg aan toe, met diverse goederen als retourvracht.

1773

Terug naar de Nauta's in Woudsend.

1772-1773

Economische crisis, neergang van activiteiten in visserij en nijverheid,
hoge werkloosheid;

In 1773, op 10 juni maken Geertje's ouders Haring Jelles Nauta en Trijntje Sietses hun testament. Te lezen valt dat Haring ziek is ("*... na den Lighame niet wel gesteld zijnde ...*"), Trijntje is redelijk gezond. In het testament staan Geertje, met haar zus Aeg en haar vier broers, Jelle, Sietse, Lolle en Dooitse Harings als erven genoemd.

TESTAMENT

van

Haring Jelles Nauta

en

Trijntje Sietses Storm

Egtelieden te Woudsend

10 junij 1773

In den name Godes Amen

Haring Jelles Nauta huisman en Trijntje Sietses Storm Egtelieden woonagtig te Woudsend, overdenkend de zekerheid des doods en de onzekere ure van dien, hebben wij voor ons genomen, terwijl ik ,Haring Jelles Nauta na den Lighame niet wel gesteld zijnde: dog ik Trijntje Sietses Storm na den lighame redelijk gezond zijnde, Edog beide ons

.....

.....

..... *als dan nog overig bevonden zullen worden, Erven Kiezen en*

devolveren zullen op onse kinderen bij ons in Egte verwekt, met name Geertje Harings Nauta, Jelle Harings Nauta, Aag Harings Nauta, Sijtse Harings Nauta, Lolle Harings Nauta en Dooitse Harings Nauta, dog wanneer na 't overlijden van de langstlevende van ons Testatoren bevonden wierde ,

.....

De langstlevende wordt ... *Erfgenaam in 't vrugtgebruik ad vitam, van alle onse geene uitgezonderde na te latene goederen ...* Er wordt bepaald dat de boerderij niet verkocht mag worden, er staan regelingen in voor de minderjarige kinderen, voogden, leningen uit de boedel en de verdeling.

Acht dagen later sterft vader Haring Jelles Nauta. Geertje is 21 jaar.

1775

Geertje trouwt op 26 maart met Oebele Piebes.

1776

Geertje's zoon Haring Oebeles wordt in 1776 in Woudsend geboren. Tussen 1778 en 1784 krijgt Geertje nog drie kinderen met hem, te weten Piebe (1777), Piebe (1782) en Aukjen in 1784.

1782

Volgens de Reëelkohieren Woudsend van 1782 huren Geertje Jelles Nauta en haar man Oebele Piebes het huis nr. 143 te Woudsend van zus Ytje Jelles Nauta.

1787

In 1787 blijkt dat Geertje en Oebele niet langer het huis nr. 143 huren. Nader onderzoek wijst uit dat ze nergens in Woudsend wonen, noch in een huur- noch in een eigen huis. Mogelijk zijn ze in 1787 niet meer in leven zijn, aangezien we hun zoon Haring Oebeles hieronder (in 1791) aangeduid zien als wees.

We zullen dit hoofdstuk vervolgen met informatie over het leven van Haring Oebeles.

1789

Op 14 juli bestorming van de Bastille in Parijs, begin van de Franse revolutie;

Haring Oebeles van Woudsend gaat naar zee. Hij staat als "jonge" op de monsterrol van de Antonij Hendrik van 26 maart 1789 van de Woudsender kapitein Petrus Piebes Sipma. Haring is 13 jaar oud, zijn gage is 5 gulden per 4 weken.

A handwritten list of crew members for the ship 'De Woudsender'. The list is written in cursive and includes names, positions, and wages. The entries are as follows:

Name	Position	Wage
Cornelis Pieter	Woudsender	3-15/15
Jijlke Pieter de Jong	Woudsender	3-10/14
Dauke Jans	Woudsender	3-10/14
Wijze Haring Oebles	Woudsender	1-5/5

Zijn loopbaan op zee is van korte duur.

1791

In de Koopbrieven Wymbr. van 4 april 1791, folio 38, wordt Haring Oebeles weer genoemd, de hele familie staat borg:

... Jelle en Sietse Harings Nauta, huislieden te Woudsend, zijn schuldig aan Marten Jacobs (Jonkman) te Woudsend en veerman op Amsterdam, ieder Cg 700,- à 4%.

Aag Harings Nauta en haar man (Jacob Willemse de Bock),

Lolle Harings Nauta en

Dooytzen Harings Nauta en

Jacobus de Bock en

Jelle Harings als curatoren van de wees Haring Oebles,

alle te Woudsend,

staan samen borg,

get door allen Woudsend 7 april 1791

(i.m. afgelost in 1794)

Haring is 15 jaar en dus minderjarig. Hij is als wees enig erfgenaam van zijn moeder, de andere kinderen (broer en zus) zijn dus ook overleden. Hij krijgt uit de Nauta-familie curatoren toegewezen. Haring zal wel bij familie in huis opgenomen zijn, bij voorbeeld bij zijn oudste oom Jelle, aan de oostkant van de Ee bij Woudsend. Of bij tante Aeg Harings.

1792

Haring Oebeles' grootmoeder Trijntje Sijtses overlijdt in 1792. De exacte datum is niet bekend. Voor het einde van het jaar wordt uit de boedel een huis verkocht in Woudsend, bestaande uit "twee camers", op 29 december 1792:

In de Koopbrieven Wymbritseradeel , folio 94, van die datum lezen we:

.....

..... *De erven van Haring Jelles Nauta en Trijntje Sietses Storm ...etc.*

Jelle en Aeg Harings Nauta;

Sytse Harings Nauta;

Lolle Harings Nauta (voor deze per procuratie Sytse Piebes de Jong);

Doytse Harings Nauta (voor deze per procuratie Wieger Annes Visser);

en de curatoren van Jelle Harings Nauta, allen te Woudsend;

Douwe Annes Visser en Lyckle Walles te Ypecolsga als curatoren over de wees Haring Oebles;

ieder voor zijn of haar eenzesde deel ,

verkopen aan

Wieger Annes Visser en Wytske Michiels Tromp, egtelieden te Woudsend

2 camers te Woudsend .

Naastlegers: (buren)

een rijd doorgang ten Oosten,

een Roomse armenkamer ten Westen,

Grytman Rengers ten Zuiden,

Buiresteeg ten Noorden,

voor de somma van Cg 195,- (Cg is Caroli guldens)

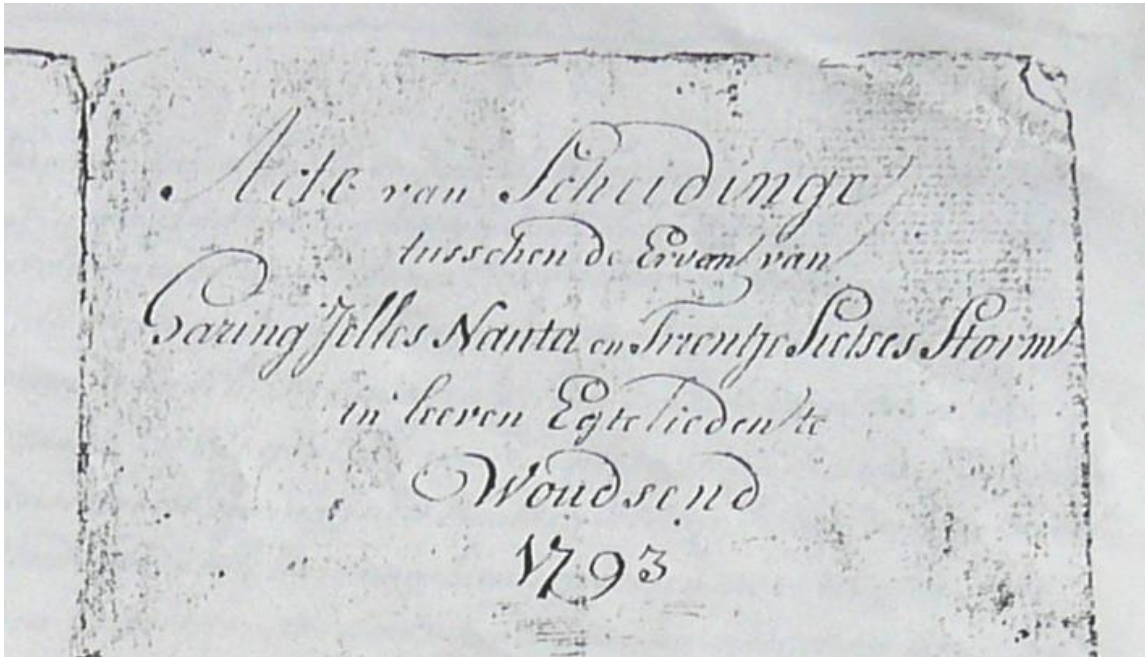
.....

Haring Oebeles heeft nu twee andere curatoren.

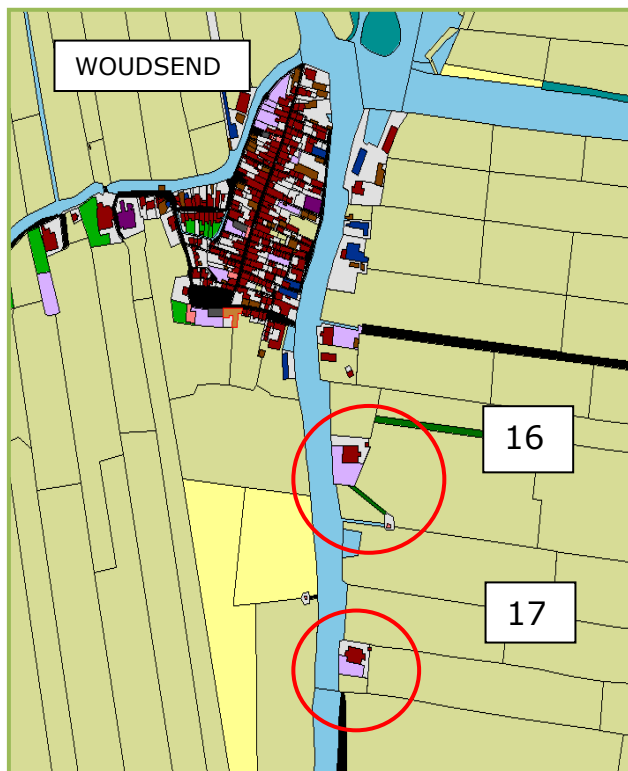
Een dag later wordt nog een huis uit de boedel verkocht.

1793

ACTE VAN SCHEIDINGE

In maart 1793 wordt de ouderlijke erfenis verdeeld onder de erven Aeg, Jelle, Sietse, Lolle en Dooitse Harings Nauta, plus de wees Haring Oebeles, die geholpen wordt door zijn curatoren. Uit het document wordt duidelijk dat er veranderingen zijn opgetreden op het "Nauta-land" op de oostoever bij Woudsend. Er staan nu twee boerderijen op, het "oude" en het "nieuwe" huis.

De "Nauta's van Teroele" hebben sinds 1719 dit land in bezit. Er zijn aangrenzende stukken land bijgekocht. We zien op de eerste kadasterkaart van 1832 de onderlinge ligging, (www.hisgis.nl), het noordelijke of "oude huis" heeft nr. 16 met de molen, de andere is bijgebouwd en wordt het "nieuwe huis", nr. 17, genoemd, gelegen in de zuidelijke cirkel.

Haring Jelles heeft het "oude" huis in 1750 van zijn vader Jelle Jurjens Nauta geërfd.

De ongetrouwde Sietse en Haring Oebeles gaan in de zuidelijke boerderij wonen, waar Jelle nu woont, hij gaat naar het noordelijke

“.... Sietse Harings Nauta en het weeskind Haring Oebles ieder eenzesde part, samen eenderde part ofwel 47 pond binnen en 15 pond buitenland uit de Zuidelijkste landen van de plaats (nr. 17), thans door Jelle Harings Nauta in gebruik, alles naast en aan elkaar gelegen ... ”

De boedelscheiding wordt meer uitgebreid beschreven in hoofdstuk 50.2 (Jelle Harings Nauta)

Sietse geldt als de boer en Oebele is zijn knecht (zie onder).

1797

We gaan door naar 1797.

In het REGISTER DER CONTRIBUABELEN in YPECOLSGA 1797 loopt Haring Oebeles te boek als “boereknecht, jongman (=ongehuwd)”. Hij is nu 21 jaar.

44

Wijmbritseradeels

REGISTER DER CONTRIBUABELEN in *ijne Cologale* VOOR 1797.

Voor en Toenaam.	Beroep. Gehuwd. of Jongman.	Nummer op Gewin. Inkom. Verdienst.	Nummer op Bezittingen.	Aanmerkingen.
Haring oebeles.	Boereknecht Jongman	3	—	

1798

Uit het Register van Floreen kohier (belastingen op onroerend goed) van Teroele van 1798 volgt dat Haring Oebeles samen met zijn oom Sietse Harings nog steeds gezamenlijk grondbezit heeft aan de overkant van de Ee.

Elk heeft de helft.

.....

..... samen ("massaal") en elk voor de helft, in Teroele, gelegen ten oosten van Woudsend, de Ee ten westen lopend in de Hinxterschar, groot in het geheel ruim 140 pm.

Hoedt alhier wegens daaronder behorende landen aan deze kant van de Ee gelegen en alle daaronder beklemd.

.....

1800/01

In het jaar 1800, op 25 mei, trouwt Haring Oebeles "van Indijk" met Akke Wiebes "van Ypecolsga". Hun eerste dochter, Geertje Harings wordt een jaar later te Woudsend geboren.

In de Proclamaties Wymbr. dl 61 folio 52 van 30 jan 1803 lezen we dat:

.....

..... Haring Oebles en Akke Wybes, huislieden onder Teroele, kopen 8 pondemaat 14 ellen greidland onder Heeg van Luitske Jacobij, weduwe van Pieter Jacob Kooiker te Heeg

.....

En in Proclamatie Wymbr dl 61 folio 55 en 71 datum 1803

..... Idem kopen en verkopen zathe en landen onder Heeg aan de Bird groot 87½ pondemaat voor Cg 8.659,-

.....

OVERLIJDEN SIETSE HARINGS

Op 11 oktober 1800 overlijdt Sietse Harings. Er is geen testament, zuster Aeg, de broers Jelle, Lolle en Dooitse Harings en Haring Oebeles zijn "ab intestato" erfgenamen. Uit de boedelscheiding blijkt, dat Sietse's helft van het boerenbedrijf verdeeld moet worden onder de vijf erven. Dooitse wil de boerderij overnemen en betrekken. De waarde moet eerst vastgesteld worden. Miggiel Ages Tromp voert met Haring Oebeles de taxatie uit, met goedkeuring van alle erven.

.....

..... En daar na zijn wij overgegaan op den 11 Maij 1801 op raadasie van Haring Oebeles zelf, huisman onder de Grietenij Doniawerstal en Miggiel Ages Tromp, huisman te Ypecolsga met Goedkeuring van de mede

Erfgename om met haar beide de masale Boel te taxseren welke met haar beide En volle Genoegen

<i>14 Melke koejen hebben getaxseerd voor Een Zomma</i>	<i>f 1403,-</i>
<i>4 hokkelingen en 4 kalven zamen voor</i>	<i>f 104,-</i>
<i>Een Klamp hoij voor een Zomma</i>	<i>f 33,-</i>
<i>De massale Huis.....? Rien? volgens taxsatie van gepasserde Jaar Staad volgens Ever/ares? uitgedruk</i>	<i>f 285 - 5</i>
<i>Was ½ van de masale Boel welke Stande</i>	<i>f 1825 - 5</i>
<i>Bovenstaand Erfgename was toebehorende een zom</i>	<i>f 922 - 12 - 8</i>

Welke wij gezamentlijke Erfgenamen op den Bovenstaande Pasato van den 11 Maij 1801 met volle genoegen aan wederzijden hebben overgedragen Aan Haring Oebeles En hij het zelve heeft aangenomen volgens wederzijds Bewijs met Alle Goedkeuring en Genoegen

Haring Oebeles bedenkt zich, krabbelt terug en bespreekt met de andere erven, dat hij de getaxeerde prijs aan de hoge kant vindt. Na wat gesteggel wordt een lagere prijs van fl 850,- vastgesteld.. Tante Aeg en de drie ooms stemmen in.

..... Maar van agteren scheen Haring Oebeles berou te hebben van zijn gedaan werk. En om al despuiten En zonder Regten de massale boel verders in vrede te scheiden zijn wij gezamenlijk onder Getuige van den dorpsregter Wiebe Reins van Troele op den 16 Maij 1801 tot een akkoord Gekomen in Plaats van het Bovenstaand Getaxseerde voor een Somma van f 850,- De ½ van de Massale Boel over te dragen aan Haring Oebeles met volle genoegen En goedkeuring van Wederzijds.

Dan is het klaar, iedereen heeft er vrede mee. In de vervolgtekst van de boedelscheiding wordt nog wel fijntjes opgemerkt, dat noch Haring, noch zijn vrouw Akke nimmer meer op de afspraken terug mogen komen.

.....

.... dat Haring Oebeles nog zijn vrouw hier over Noit enig Molest of ongenoegen Aan de Mede Erfgenamen Weer over zullen betonen want het hem Alles in Zijn vrije Keus is gesteld.

Alle erven tekenen de boedelscheiding op 17 mei 1801, met dorpsrechter Wiebe Reins als getuige. Haring ondertekent met Harijng Oebbeles. (weer een andere schrijfvariatie op zijn naam). Lolle Harings is afwezig, hij zit geïnterneerd in Yarmouth, Engeland.

Dooitse Harings behandelt de totale afwikkeling ten aanzien van de afdracht van overdrachtbelastingen, in de Inventaris in Cas van Collateraal . Op 6 juni is het papierwerk klaar en wordt er nogmaals getekend. De tekst van dit document staat te lezen bij hoofdstuk 050.4 over Sietse Harings Nauta.

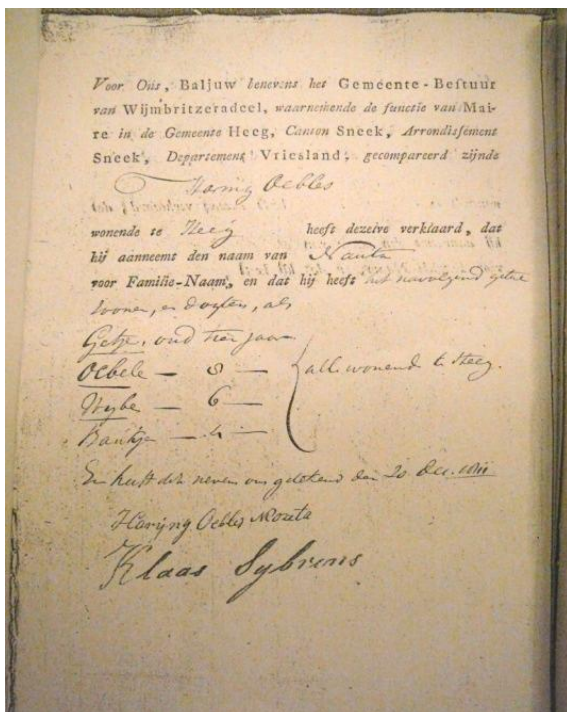
Dan vertrekken Haring Oebeles en Akke Wiebes uit Woudsend en vestigen zij zich in Heeg, waar tussen juni 1803 en februari 1813 nog vier kinderen worden geboren.

Haring blijft boer.

1811

NAUTA

In 1811 neemt Haring Oebeles voor zichzelf en zijn kinderen de achternaam Nauta aan.

.....
 Haring Oebles wonende te Heeg,

 Nauta voor Familienaam, en dat hij heeft het volgende getal zoonen en dogters, als
 Getje, oud tien jaar
 Oebele -- 8 --
 Wijbe -- 6 -- { alle wonend te
 Baukjen -- 4 -- Heeg

Hij ondertekent het document dd. 20 december 1811 met Harijng Oebles Nauta (!)

1812

Op 28 december 1812 overlijdt Haring Oebeles Nauta te Heeg, 36 jaar oud, (circa 9 weken voor de geboorte van zijn dochter Boukje) . Doodsoorzaak onbekend.

Zijn dood wordt bij de Burgerlijke Stand o.a. door zwager Taeke Wiebes, schipper te Akkrum, aangegeven.

In het jaar een duizend acht honderd en twaalf, den *acht-en-twintigsten*
dag der maand *December* zijn voor ons *M. J. J. J.* Officier
van den Burgerlijken Staat der Gemeente van *Heeg* Departement
Vriesland, Canton *Sneek* gecompareerd *Taeke Wiebes van de Boer*
Schipper te Akkrum met J. J. J. J. Jaarsma en Hendrik Alles Fortuin
beide huisschilders en Nabuur van de overledene de ge. J. J. J. J. Swager van der
welke ons verklaard hebben, dat *Haring Oebeles Nauta Huismans*
Wanende te Heeg

op den *acht-en-twintigsten* der maand *December* des *voormid-*
dags ten *zes* uren, in den *Ouderdome van des-ondertig Jaars*
is overleden; en hebben de Declaranten deze Acte, na dat hun dezelve
was voorgelezen, nevens ons onderteekend.

Taeke Wiebes van de Boer
J. J. J. J. Jaarsma
Hendrik Alles vier-tien

M. J. J. J.
Maire